

„En God zei: laat ons mensen maken. Man en vrouw schiep hij hen. En God zegende hen en God zeide tot hen: weest vruchtbaar en wordt talrijk. Vervult de aarde en onderwerpt haar. Heerst over de vissen der zee en over het gevogelte des hemels en over al het gedierte dat op de aarde kruipt”, zo klinkt het die zaterdagmorgen 24 april in een zaal op de VU.

„Man en vrouw”?

Zo'n negentig vrouwen en vijf mannen hebben zich die ochtend naar de VU begeven. Een aantal vrouwen vindt het jammer dat er niet meer mannen waren. Ze komen uit Apeldoorn, Eindhoven, Groningen en Middelburg. Vier avonden lang hebben ze een VUSA-kursus, een nieuw initiatief van de VU-Vereniging, over „Vrouwen en Samenleving” gevolgd. Nu is er een gezamenlijke afsluitende werkdag.

De kursussen slaan aan. Chips, vreemdelingen, erfelijkheid, overal komen mensen uit het land naar de telkens wisselende cursusplaatsen. VU-wetenschappers leggen nieuwe ontwikkelingen uit en discussiëren daarover met het publiek. Leek de aanhang van de VU-Vereniging de laatste jaren te vergrijzen, de VUSA-kursussen geven een heel ander beeld. Op de VUSA-kursussen maken jong en oud, geleerd en niet geleerd, huisvrouwen en witte-boordwerkers, op een nieuwe manier kennis met de VU en de samenleving. Zeer succesrijk, in ieder geval getalsmatig, was de cursus „Vrouwen en Samenleving”. Dat de cursus er kwam, ging van mond tot mond, van vriendin tot vriendin en van buurvrouw tot buurvrouw. In Eindhoven moest de oorspronkelijk geplande cursus uitgebreid worden met een tweede. Het maximum aantal inschrijvingen, veertig, was al opgehoogd tot vijftig en zelfs dit aantal werd behoorlijk overschreden.

Ook cursusdocente drs. Ina Keuper was verrast over het grote aantal inschrijvingen. „Het kan zijn dat men op het kursusonderdeel „feministische theologie” af kwam, omdat men graag vanuit de bijbel over feminisme wil praten.” Ina Keuper veronderstelt dat veel vrouwen naar de cursus kwamen omdat met name gereformeerde vrouwen een drempel zouden ervaren om actief te zijn in niet specifiek christelijke feministische bewegingen.

Wel of geen mannen?

„Er staat in Genesis niet dat de vrouw kinderen moet krijgen en de man de aarde veroveren. De wijde wereld wacht op haar ontwikkelingen door de méns, door man en vrouw.”

Mevrouw J. Passchier-Van der Blom uit Schiedam, lid van het moderamen „Vrouwen VU-hulp” en tevens van de VUSA-kommissie die de kursussen organiseert, opent de dag. Haar is het geringe aantal mannen vandaag en op de kursussen niet ontgaan: „Ervaren de heren soms een grotere drempel om juist naar deze cursus te komen?”, vraagt ze zich af. Aan de VUSA-kommissie zal het niet gelegen hebben. Die stuurde immers alle aangemelden een bevestigingsbrief die als volgt begon: „De deelnemers(sters)...” Op de aanmeldingsbon was zelfs uitsluitend sprake van „deelnemers”.

Toch verkeerde een aantal mannen in onzekerheid over de wenselijkheid van hun aanwezigheid op de cursus. Een mannelijke deelnemer aan de ingelaste cursus in Eindhoven: „Op onze cursus draaiden drie mannen mee. Ons werd gezegd dat dat zelfs nog vrij veel was vergeleken met de andere cursusplaatsen. Nu kun je dat denk ik niet zomaar aan onverschilligheid van de mannen wijten. Ik twijfelde of ik wel mocht meedoen, omdat uit de toelichting in de folder niet duidelijk bleek dat mannen óók welkom waren. Ik heb zelfs nog speciaal opgebeld naar de VU om daaromtrent zekerheid te hebben.” Overigens heeft hij zich bijzonder goed thuis gevoeld in het overwegend vrouwelijke cursusgezelschap.

„Hoe weinig mannen er ook waren, ze deden wel flink hun mond open”, vertelt Ina Keuper, één van de vijf cursusdocenten, „vaak onder het motto „eigenlijk durf ik niets te zeggen, maar ik doe het toch”. Ik denk dat als het andersom was geweest, een vrouw temidden van vijftig mannen, die vrouw dat niet had gedurfd. Mannen praten gemakkelijker, zijn het gewend. Ze hebben toch altijd weer het lef. Ik bedoel dat helemaal niet negatief, want de mannen hadden op de cursus meestal best positieve bijdragen.”

De twijfelaarsters

De vrouwen op de kursussen vonden de aanwezigheid van mannen zelden hinderlijk. Vrouwenbeweging, afzonderlijke vrouwenkafes, speciale vrouwendrukkerijen, is dat allemaal wel zo nodig, vragen velen van haar zich af. Ook onder het vandaag aanwezige publiek zitten velen met dergelijke twijfels, zo blijkt uit de discussies. Andere aanwezige vrouwen zien daarentegen wel degelijk het nut van afzonderlijke vrouwengroeperingen in.

Mevrouw Passchier schetst een beeld van de twijfelaarsters: „Vrouwen die gelukkig zijn, vrouwen die zich thuisvoelen in haar rol, vrouwen die tevreden zijn... ze zoeken geen politieke invloed, geen openbaar optreden. Ze voelen zich ronduit gelukkig. En schudden het hoofd als zij anderen horen spreken van „bevrijding”. Een dag als vandaag moet dan ook wel bijzonder zijn, want, aldus mevrouw Passchier, „er kan vandaag een gesprek plaatsvinden tussen de verontruste strijdbare vrouwen die zoeken naar nieuwe huwelijksbeleving, naar nieuwe vormen van samen en voor elkaar leven — én de vrouwen die haar plaats gevonden hebben, in haar rol opgaan en gelukkig zijn. Laten we een zegen vragen over deze dag.”

180 vrouwenhanden en 10 mannenhanden worden gevouwen.

De VU timmert weer aan de weg.

Rieve God,

Uijn jongens beten dan nu
Ik weet dat U er een bij
Maar praten eenlijk te
Sylva

Cursusdocente
Ina Keuper